

ศึกษาสาเหตุการเกิดหนี้นอกระบบของกลุ่มคนฐานราก (กรณีศึกษา :หนี้นอกระบบ
ธนาคารออมสินสาขาสงขลา)

Study the Causes of the Occurrence of the Informal Debt of Foundations
(Informal Debt, Government Savings Bank, Songkhla Branch)

รุ่งฤดี บุญศรี¹ และอศวิณ ปสุธรรม²

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, Rungrudee.rb@gmail.com

อาจารย์ประจำ คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, asawin_pas@utcc.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลและสรุปข้อมูลที่ได้ เกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดหนี้นอกระบบของประชาชนกลุ่มฐานรากที่เข้ามาขอใช้บริการธนาคารออมสินสาขาสงขลา รวมถึงระบุกลุ่มอาชีพที่เป็นหนี้นอกระบบสูงสุดและวงเงินการขออนุมัติสินเชื่อที่ต้องการเพื่อชำระหนี้นอกระบบ การวิจัยนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลกลุ่มลูกค้าสินเชื่อรายย่อยจากธนาคารออมสินสาขาสงขลา ซึ่งเป็นข้อมูลเฉพาะกลุ่มลูกค้าแก้ไขหนี้นอกระบบเครื่องมือที่เลือกใช้ในการวิเคราะห์ คือ ตารางรวบรวมข้อมูลจากธนาคารออมสินสาขาสงขลา จากการศึกษาพบว่าสาเหตุของการเป็นหนี้นอกระบบมากที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคส่วนตัว หมายความว่ากลุ่มคนที่เป็นหนี้นอกระบบเกิดจากค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่สูงกว่ารายรับ โดยเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากอุปนิสัยส่วนตัวของบุคคล รสนิยมหรือความนิยมของบุคคล ซึ่งสาเหตุนี้มาจากสภาพแวดล้อม สภาพสังคม รวมไปถึงลักษณะการดำเนินชีวิตประจำวัน และกลุ่มอาชีพที่เป็นหนี้นอกระบบสูงสุด คือ พนักงานหน่วยงานราชการ หมายถึงกลุ่มอาชีพถูกจ้างประจำ, ลูกจ้างชั่วคราว ทั้งหน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในพื้นที่ อ.เมือง จ.สงขลา โดยวงเงินที่ต้องการเฉลี่ย คือ 100,000 – 200,000 บาท ดังนั้นผู้จัดทำจึงเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหามี 3 วิธี คือ 1) การที่ภาครัฐจะแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบโดยการส่งเสริม “สถาบันการเงินชุมชน” 2) รัฐบาลลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และ 3) ธนาคารต้องมีการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ สินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน เพื่อแก้ไขหนี้นอกระบบ ให้ผลิตภัณฑ์สามารถสนองตอบต่อสาเหตุของการเกิดหนี้นอกระบบนี้ได้มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : หนี้นอกระบบ, การอุปโภคบริโภคส่วนตัว, สภาพสังคม

ABSTRACT

The objective of this study is to gather data and summarize the data obtained. Regarding the causes of the occurrence of the informal debt of the people in the foundation who requested to use the Government Savings Bank Songkhla Branch including identifying occupational groups that are the most informal debt and the amount of credit approval required to pay off the informal debt. This is a collection of data on retail loans from the Government Savings Bank, Songkhla Branch, which is a collection of data only for the customer group, fixing the informal debt. The tools selected for the analysis are the data collection table from The Government Savings Bank of Songkhla

branch. From the study, it is found that the most cause of informal debt is personal expenses. That means that people who are in informal debt are caused by personal expenses that are higher than income. It is the cost of a person's personal character, taste or popularity, which is due to the environment social conditions, as well as the nature of daily life. The highest occupational debt group is government employees. Here refers to the occupational groups, permanent employees and temporary employees. Both government agencies and state enterprises in the Muang Songkhla, Songkhla Province. The average credit limit is 100,000 - 200,000 baht. Therefore, the producer suggests 3 ways to solve the problem 1) The government promotes community financial institutions. 2) The government reduces social inequality. And 3) The Government Savings Bank develops retail loans to meet more needs and can effectively solve informal debt problems.

Keywords: Informal Debt, Personal Use, Social Conditions

1. บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยต้องเผชิญกับปัญหาหนี้ในระบบของประชาชนกลุ่มฐานราก โดยปัญหานี้ทวีความรุนแรงและแพร่กระจายเป็นวงกว้างมากขึ้น ทั้งในสังคมเมืองไปจนถึงสังคมชนบท ถึงแม้ว่าภาครัฐจะมีมาตรการเพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาหนี้มาตลอด แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะขจัดปัญหาหนี้ให้หมดไปจากสังคมไทยได้ ส่วนหนึ่งสาเหตุมาจากการที่รัฐยังไม่สามารถเข้าถึงสาเหตุของปัญหาได้อย่างแท้จริง และวิธีการแก้ปัญหาเป็นเพียงการแก้ปัญหาในระยะสั้น (พรธรรณภา เพชรรัตน์, 2558)

โอกาสนี้ ผู้จัดทำจึงได้รวบรวมข้อมูลกลุ่มลูกค้าสินเชื่อรายย่อยของธนาคารออมสินสาขาสงขลา ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะกลุ่มลูกค้าแก้ไขหนี้ในระบบ เพื่อทำการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการเกิดหนี้ พร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาค่าที่เหมาะสม

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อรวบรวมประเด็นปัญหาสาเหตุของการเกิดหนี้ในระบบ
- 2) เพื่อสรุปสาเหตุของการเกิดหนี้ในระบบของคนในพื้นที่ชุมชนเมือง อ.เมือง จ.สงขลา
- 3) เพื่อศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน (เพื่อแก้ไขหนี้ในระบบ) ที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหของคนในพื้นที่ชุมชนเมือง อ.เมือง จ.สงขลา

3. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของหนี้ในระบบ (สถาบันวิจัยสังคม จุฬาฯ, 2557)

หมายถึง หนี้เงินกู้ที่คิดดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด (เกินร้อยละ 15 ต่อปี หรือร้อยละ 1.25 ต่อเดือน) โดยที่เจ้าหนี้ไม่ใช่สถาบันการเงิน ทั้งยังรวมถึงหนี้ที่เกิดจากมูลหนี้ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและหนี้ที่กฎหมายบัญญัติไว้เกี่ยวกับสิ่งของหรือวัตถุว่าผู้ใดมิไว้เป็นความผิด รวมถึงแหล่งการเงินที่เกิดขึ้นตามความจำเป็นและสภาพแวดล้อม โดยไม่มีระเบียบกฎเกณฑ์ ไม่มีการติดตามและควบคุมจากราชการเนื่องจากเงื่อนไขการกู้และ

ข้อตกลงต่างๆ ขึ้นอยู่กับความพอใจระหว่างผู้ซื้อและผู้ให้กู้เป็นหลัก ลักษณะที่เด่นชัด คือ อัตราดอกเบี้ยสูงกว่าสถาบันการเงินหรือสูงกว่าที่กฎหมายกำหนด

โดยสรุป หนี้นอกระบบหมายถึง การกู้ยืมทั้งในรูปของตัวเงินและสิ่งของที่อยู่นอกระบบสถาบันการเงิน ไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลัง โดยการกู้ยืมไม่ได้ให้ความสำคัญกับหลักฐานการกู้ยืมเงิน และมีอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

2.2 รูปแบบและประเภทของหนี้นอกระบบ (สถาบันวิจัยสังคม จุฬาฯ, 2557)

สามารถแบ่งตามระยะเวลาการชำระหนี้ได้ 2 แบบ คือ หนี้ระยะสั้น (หนี้ยาววัน) และหนี้ระยะยาว (หนี้ยาวเดือน/รายปี) ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1) หนี้ระยะสั้น : หนี้ยาววัน มีหลายรูปแบบ ได้แก่ หนี้อินสด ทอง หรือสินค้าอื่น ๆ เป็นเงินกู้ที่มีการเก็บดอกเบี้ยรายวัน โดยบวกทั้งเงินต้น และดอกเบี้ยไว้ด้วยกัน ส่วนใหญ่คิดอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 20 ต่อการให้กู้ยืม 1 ครั้ง โดยมีระบบการจัดเก็บหนี้ที่แตกต่างกันไป

2) หนี้ระยะยาว : หนี้ยาวเดือน/รายปี เป็นการปล่อยกู้ระยะยาวมากกว่า 1 เดือนขึ้นไป และเก็บดอกเบี้ยรายเดือน จนกว่าจะมีเงินก้อนมาใช้คืน มีการทำสัญญาเงินกู้ชัดเจน คิดดอกเบี้ยเงินกู้ตั้งแต่ร้อยละ 5 - 20 ต่อครั้ง ซึ่งเงินกู้ประเภทนี้มักมีปัญหาในเรื่อง “ดอกเบี้ย” กล่าวคือ ถ้าลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ทั้งจำนวนได้ในคราวเดียวกัน จะชำระได้เฉพาะดอกเบี้ยเท่านั้น หลายกรณียังประสบปัญหาการทำสัญญาขายฝาก หรือจำนองทรัพย์สิน เมื่อลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ทำให้ทรัพย์สินเปลี่ยนมือหรือถูกยึดทรัพย์สินที่สุด

2.3 สาเหตุของหนี้นอกระบบ (จุไรรัตน์ เจริญจรูญ, 2554)

1) หนี้ที่เกิดจากการประกอบอาชีพหรือทำธุรกิจ เป็นหนี้ที่เกิดจากผลประกอบการของธุรกิจ ไม่ใช่อะไรที่คาดหวัง อาจเกิดจากผลวิกฤตเศรษฐกิจ ต้นทุนการผลิตหรือต้นทุนทางการเงินสูงขึ้น ภัยธรรมชาติ ภัยการเมือง ทำให้ผู้ประกอบการขาดสภาพคล่อง

2) หนี้จากเหตุการณ์ไม่คาดคิด เป็นหนี้ที่เกิดจากผู้มีรายได้เพียงพอต่อการบริโภควันต่อวัน แต่มีเหตุการณ์บางอย่างที่ทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพและขาดรายได้ เช่น ทุพพลภาพ พิกัด หรือ เจ็บป่วย

3) หนี้จากผู้ไม่มีวินัยทางการเงิน เป็นหนี้ที่เกิดจากการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย

4) หนี้จากการหลงประพฤติด

4.วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาประกอบด้วย

- 1) กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง
- 2) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4) การวิเคราะห์ข้อมูล

กรอบแนวคิด

- 1) ขอบเขตการพิจารณาข้อมูล คือ การบันทึกข้อมูลผ่านทะเบียนการมาใช้บริการสินเชื่อของธนาคารออมสินสาขาสงขลา ณ ตั้งแต่ 1 ม.ค.2562 – 30 มิ.ย.2562 จำนวน 288 ราย และข้อมูลผู้ผ่านการอนุมัติสินเชื่อผ่านระบบ LOPs ของธนาคารสาขา
- 2) ข้อมูลพื้นฐานของลูกค้าบุคคลจากระบบงาน CBS ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานด้าน ข้อมูลส่วนตัว และข้อมูลอาชีพ-รายได้
- 3) ข้อมูลจากทะเบียนการให้บริการสินเชื่อรายย่อยทั้งหมด มาจากผู้มีสิทธิและอำนาจหน้าที่ผู้จัดการออมสินและผู้ช่วยผู้จัดการออมสินฝ่ายสินเชื่อสาขาสงขลา ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญเฉพาะภายในสาขาสงขลา และเป็นข้อมูลเฉพาะของฝ่ายสินเชื่อ เท่านั้น

ขั้นตอนในการรวบรวม

- 1) กำหนดรายงานข้อมูลของลูกค้าที่เข้ามาขอรับบริการสินเชื่อ โครงการธนาคารประชาชนเพื่อแก้ไขหนี้ นอกระบบ ของธนาคารออมสินสาขาสงขลา ตั้งแต่ 1 ม.ค.2562 – 30 มิ.ย.2562
- 2) รวบรวมประเด็นปัญหาจากรายงานการสัมภาษณ์ลูกค้า (แฟ้มการอนุมัติสินเชื่อ, รายงานการไม่อนุมัติ, รายงานผู้เข้ามาขอคำปรึกษา)
- 3) แยกประเด็นปัญหาออกเป็นหมวดหมู่ พร้อมระบุงเงินที่ผู้กู้ประสงค์
- 4) สรุปประเด็นปัญหาออกเป็นสัดส่วน โดยการกำหนดรูปแบบตารางการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ง่ายต่อการสรุป
- 5) วิเคราะห์ประเด็นปัญหา และวิเคราะห์ความสอดคล้องของปัญหาที่เกิดขึ้นกับคุณสมบัติสินเชื่อของและข้อจำกัดต่างๆ
- 6) เสนอแนะแนวทางการแก้ไข

เครื่องมือที่เลือกใช้

คือ ตารางการรวบรวมข้อมูลจากธนาคารออมสินสาขาสงขลา ทั้งหมด 4 ตาราง ได้แก่

- 1) แฟ้มการอนุมัติสินเชื่อ โครงการธนาคารประชาชนเพื่อแก้ไขหนี้ นอกระบบ ของธนาคารออมสินสาขาสงขลา(ผ่านการอนุมัติสินเชื่อ) ระหว่างวันที่ 1 ม.ค.2562 – 30 มิ.ย.2562 (มีจำนวน 220 คน)
- 2) บันทึกรายงานสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชนเพื่อแก้ไขหนี้ นอกระบบ ที่ไม่ผ่านการอนุมัติ ธนาคารออมสินสาขาสงขลา ระหว่างวันที่ 1 ม.ค.2562 – 30 มิ.ย.2562 (มีจำนวน 32 คน)
- 3) รายงานข้อมูลการเข้ามาขอคำปรึกษาด้านสินเชื่อ นอกระบบ ระหว่างวันที่ 1 ม.ค.2562 – 30 มิ.ย.2562 (มีจำนวน 36 คน)
- 4) ตารางสรุปประเด็นของการเป็นหนี้ นอกระบบ โดยการแยกเป็น สาเหตุ อาชีพ รายได้ และวงเงินที่ต้องการ (โดยการนำทั้ง 3 ตารางข้างต้นมาสรุปผลเป็นอัตราร้อยละต่อจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 288 คน)

5. ผลการศึกษา

5.1 สาเหตุที่ก่อให้เกิดหนี้นอกระบบ (จากกลุ่มตัวอย่าง 288 คน) คือ

1) ใช้ในการอุปโภคบริโภคส่วนตัว	54.86%
2) ค่าใช้จ่ายของสมาชิกในครอบครัว	28.13%
3) ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย	12.50%
4) ใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนกิจการ	11.11%

จากประเด็นที่กล่าวมา สาเหตุที่ก่อให้เกิดหนี้นอกระบบมากที่สุด คือ ใช้ในการอุปโภคบริโภคส่วนตัว เกิดจากการใช้จ่ายส่วนตัวที่สูงกว่ารายรับ โดยเป็นการใช้จ่ายที่เกิดจากอุปนิสัยส่วนตัว รสนิยม หรือความนิยมของบุคคล โดยสาเหตุเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อม สภาพสังคม รวมไปถึงลักษณะการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งทำให้สอดคล้องกับนิยามสาเหตุของหนี้นอกระบบ (จูไรรัตน์ เจริญรุ่ง, 2554) กล่าวคือ การเป็นหนี้ที่เกิดจากการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ไม่รู้จักการตั้งงบประมาณการใช้จ่ายทำให้รายได้อาจไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ในอนาคต

ดังนั้นแล้วผู้จัดทำเห็นควรศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในพื้นที่ อ.เมือง จ.สงขลา เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์สาเหตุของการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ปรากฏว่า สังคมเมืองสงขลา เป็นแหล่งชุมชนย่านเมืองเก่าของจังหวัด ประกอบไปด้วย หน่วยงานรัฐ เอกชน โรงเรียน โรงพยาบาล หลายแห่ง ซึ่งชุมชนแห่งนี้เป็นเมืองติดทะเลก่อให้เกิดเมืองท่าที่สำคัญในการขนส่งทางเรือ จึงทำให้เกิดกิจการ ห้างร้าน รวมถึงตลาดหลายแห่งในพื้นที่ เป็นการดึงดูดกลุ่มคนจำนวนมากให้เข้ามาในตัวเมือง ทั้งนักท่องเที่ยวและนักธุรกิจ ชาวไทยและชาวต่างชาติ เมื่อลักษณะการดำเนินไปของเศรษฐกิจเป็นเช่นนี้ จึงก่อให้เกิดค่าครองชีพที่สูง ลักษณะการบริโภคของกลุ่มคนที่มีความร่ำรวยได้น้อยเกินไปตามความนิยมของสังคม ส่งผลให้รายจ่ายมากกว่ารายได้ ปัญหาหนี้นอกระบบจึงตามมาในที่สุด

5.2 อาชีพที่เป็นหนี้นอกระบบสูงสุด คือ พนักงานหน่วยงานราชการ ซึ่งในที่นี้หมายถึง กลุ่มอาชีพลูกจ้างประจำ, ลูกจ้างชั่วคราว ทั้งหน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งในพื้นที่ อ.เมือง จ.สงขลา มีหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจจำนวนมาก จึงทำให้มีกลุ่มคนอาชีพเหล่านี้จำนวนมากกว่าในพื้นที่อำเภออื่นของจังหวัดสงขลา จากข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ทำให้พบว่าการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยของกลุ่มคนอาชีพนี้มาจากสังคมการทำงาน นั่นคือ การใช้จ่ายตามครอบครัวโดยไม่ประมาณตน และยังมีค่านิยมตามสังคม

5.3 วงเงินที่ต้องการ คือ ผู้กู้รวมถึงผู้ที่เข้ามารับการศึกษาต้องการวงเงินเฉลี่ยคือ 100,000 – 200,000 บาท ซึ่งวงเงินนี้กลุ่มลูกค้านี้จะช่วยให้พวกเขาสามารถชำระหนี้นอกระบบให้หมดได้ โดยจากข้อมูลในความต้องการด้านวงเงินนี้แสดงให้เห็นว่า กลุ่มคนที่เป็นหนี้ในสังคมเมืองสงขลา เป็นหนี้เฉลี่ย 100,000 – 200,000 บาทต่อคน ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนที่สูงมากและยังหมายความว่าวงเงินที่ธนาคารจะอนุมัติให้มันไม่เพียงพอที่ทำให้ปิดหนี้นอกระบบได้ (วงเงินอนุมัติสูงสุด 50,000 บาทต่อคน) จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาหนี้นอกระบบได้

6. ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาดังต่อไปนี้

- 1) การที่ภาครัฐจะแก้ปัญหาหนี้นอกระบบโดยการ ส่งเสริม “สถาบันการเงินชุมชน” ให้เกิดมากขึ้น ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยทางการเงิน ขยายศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง สร้างความแข็งแกร่งทั้งตนเองและสังคม

ได้ ซึ่งในที่นี้จะสามารถตอบสนองการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบในระดับจุลภาคได้ ตัวอย่างสถาบันการเงินที่เข้มแข็งเพื่อจัดการกับความยากจน และปัญหาหนี้ในระบบ เช่น กองทุนหมู่บ้านผู้สถาบันการเงินชุมชน บ้านนาทุ่ง ต.ผักไหม อ.ห้วยทับทัน จ.ศรีสะเกษ ได้ดำเนินตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี 2544 จวบจนกระทั่งปัจจุบัน มุ่งเน้นสร้างกระบวนการเรียนรู้แก่ประชาชนเพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2) รัฐบาลจะต้องเข้าใจสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาหนี้ในระบบ คือ ปัญหาเศรษฐกิจที่ประชาชนรายได้ไม่เพียงพอ และโครงสร้างทางเศรษฐกิจสังคม ซึ่งถือเป็นความเหลื่อมล้ำทางสังคม ดังนั้น รัฐบาลสามารถลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจโดยใช้มาตรการทางการคลัง

3) ให้แหล่งเงินในระบบ : ในส่วนของธนาคารออมสิน ผู้ศึกษาขอเสนอวิธีการพัฒนาสินเชื่อธนาคารประชาชน คือ สินเชื่อที่สนับสนุนให้ประชาชนประกอบอาชีพ หรือมีธุรกิจขนาดย่อมเป็นของตัวเอง โดยให้สินเชื่อเพื่อเป็นเงินทุนหรือ ใช้ในการหมุนเวียนในการใช้จ่ายและชำระหนี้ต่างๆ โดยการผสมความร่วมมือระหว่าง ฝ่ายสถาบันการเงินชุมชนและฝ่ายสินเชื่อรายย่อย เปิดโครงการ ‘มหาลัยประชาชน’ โดยการดำเนินการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เป็นหนี้ในระบบเข้าร่วมการเรียนรู้ การฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติในหัวข้อการสร้างอาชีพแขนงต่างๆ ให้กับกลุ่มคนดังกล่าว ซึ่งจะต้องกำหนดให้เป็นหนึ่งในคุณสมบัติหลักสำหรับผู้ที่มาขอสินเชื่อแก้ไขหนี้ในระบบจะต้องผ่านการอบรมของโครงการดังกล่าวจนครบหลักสูตร นั่นจะทำให้ธนาคารมั่นใจได้ว่าอนุมัติสินเชื่อสนับสนุนเป็นเงินทุนสำหรับผู้ที่มีความรู้ที่จะเอาไปต่อยอดและปิดหนี้ระบบลงได้

การดำเนินการ โครงการมหาลัยประชาชน ต้องอยู่ในขอบข่ายของวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1) ปิดหนี้ : การสร้างความตระหนักให้กับผู้เข้าร่วมกับการให้ความสำคัญของการปิดหนี้ในระบบจากวงเงินที่ธนาคารอนุมัติให้ โดยจะต้องไม่กลับไปใช้สินเชื่อในระบบ

2) ประหยัด : เสริมสร้างวินัยทางการเงิน และการบริหารการเงินในครัวเรือนให้กับผู้เข้าร่วมมีการใช้จ่ายที่สมควรแก่รายรับ ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยจนเกินตัว

3) ปรับตัว : ผู้เข้าร่วมมีการเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองให้สามารถอาศัยอยู่ในชุมชนได้ด้วยตนเอง และพึ่งพาตนเองเป็นหลัก โดยอาศัยความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมต่อยอดอาชีพ หรือสร้างอาชีพเสริมที่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างยั่งยืน

ดังนั้นแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ผู้จัดทำนำเสนอ คือ ธนาคารมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ สินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน เพื่อแก้ไขหนี้ในระบบ โดยอาศัยความร่วมมือภายในองค์กร จึงจะทำให้ผลิตภัณฑ์สามารถสนองตอบต่อสาเหตุของการเกิดหนี้ระบบนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กฤตกร จินดาวัฒน์. (2559). ปัญหาหนี้ในระบบและแนวทางการแก้ไขโดยภาครัฐ. สืบค้น 20 มีนาคม 2563, จาก

<https://library2.parliament.go.th/ebook/content>

จุไรรัตน์ เจริญจรุง. (2554). สาเหตุของการเป็นหนี้ในระบบมากที่สุด. สืบค้น 7 ธันวาคม 2562, จาก

<https://www.spu.ac.th>

ประชามิสุข. (2550). กองทุนหมู่บ้านสู่สถาบันการเงินชุมชน บ้านนาทุ่ง ต.ผักไหม อ.ห้วยทับทัน จ.ศรีสะเกษ. สืบค้น
จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog>
พรธรรณภา เพชรรัตน์. (2558). ปัญหาหนี้ในระบบ. สืบค้นจาก <http://www.landactionthai.org/land/index>
สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2557). ความหมายของหนี้ในระบบ. สืบค้นจาก <http://www.cusri.chula.ac.th>
สำนักข่าวฐานเศรษฐกิจ. (2561). ออมสินแก้หนี้ในระบบเฟส 2. สืบค้นจาก <https://www.thansettakij.com/content/270501>